

MAS DEL ROC, COOP. VALENC.	03009A 009 00021 0000 YJ	ALCOY	FRUTAL	12,5527	941,45	
MAS DEL ROC, COOP. VALENC.	03009A 009 00023 0000 YS	ALCOY	FRUTAL	4,3660	327,45	4.154,35
SERRANO MELLADO, RAFAELA	03079A 004 00012 0000 KE	IBI	FRUTAL	4,0000	300,00	
SERRANO MELLADO, RAFAELA	03079A 004 00012 0000 KE	IBI	OLIVO	14,0000	1.050,00	
SERRANO MELLADO, RAFAELA	03079A 005 00012 0000 KK	IBI	OLIVO	2,0000	150,00	
SERRANO MELLADO, RAFAELA	03079A 005 00015 0000 KX	IBI	FRUTAL	1,0000	75,00	1.575,00
TORTOSA JOVER, RAMÓN	03079A 004 00014 0000 KZ	IBI	ALMENDRO	18,8798	1.415,99	
TORTOSA JOVER, RAMÓN	03079A 004 00014 0000 KZ	IBI	OLIVO	4,5140	338,55	1.754,54
TORREVELLA EXPLOTACIÓ AGRÍCOLA, SL.	03009A 015 00014 0000 YE	ALCOY	OLIVO	1,0800	81,00	
TORREVELLA EXPLOTACIÓ AGRÍCOLA, SL.	03009A 015 00017 0000 YU	ALCOY	NOGAL	0,4100	30,75	
TORREVELLA EXPLOTACIÓ AGRÍCOLA, SL.	03009A 015 00017 0000 YU	ALCOY	FRUTAL	0,0100	0,75	
TORREVELLA EXPLOTACIÓ AGRÍCOLA, SL.	03009A 015 00017 0000 YU	ALCOY	ALMENDRO	1,1400	85,50	
TORREVELLA EXPLOTACIÓ AGRÍCOLA, SL.	03009A 015 00017 0000 YU	ALCOY	OLIVO	18,1800	1.363,50	
TORREVELLA EXPLOTACIÓ AGRÍCOLA, SL.	03009A 015 00018 0000 YH	ALCOY	OLIVO	6,4400	483,00	
TORREVELLA EXPLOTACIÓ AGRÍCOLA, SL.	03009A 015 00019 0000 YW	ALCOY	OLIVO	16,1300	1.209,75	3.254,25
VALLS IBÁÑEZ, CARLOS	03009A 000 00000 0000 --	ALCOY	FRUTAL	15,0000	1.125,00	
VALLS IBÁÑEZ, CARLOS	03009A 000 00000 0000 --	ALCOY	FRUTAL	2,0000	150,00	
VALLS IBÁÑEZ, CARLOS	03009A 000 00000 0000 --	ALCOY	OLIVO	10,0000	750,00	
VALLS IBÁÑEZ, CARLOS	03079A 005 00019 0000 KS	IBI	FRUTAL	2,0000	150,00	
VALLS IBÁÑEZ, CARLOS	03079A 005 00020 0000 KJ	IBI	FRUTAL	22,0000	1.650,00	3.825,00

ANEXO II

SOLICITUDES DENEGADAS

SOLICITANTE	PARCELA (REF. CATASTRAL)	MUNICIPIO	MOTIVO
TORREVELLA EXPLOTACIÓ AGRÍCOLA, SL	030009A 015 00017 0000 YU	ALCOY	Cultivo no objeto de prima (Base 1)

g) ALTRES ASSUMPTES**Conselleria de Cultura, Educació i Esport**

DECRET 105/2005, de 3 de juny, del Consell de la Generalitat, pel qual es declara Bé d'Interès Cultural, amb la categoria de Conjunt Històric, el denominat el Molinar d'Alcoi. [2005/X6634]

L'article 31.5 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana estableix la competència exclusiva de la Generalitat en matèria de patrimoni històric, artístic, monumental, arquitectònic, arqueològic i científic. Així mateix, l'article 26.2 de la Llei del Patrimoni Cultural Valencià disposa que la declaració d'un Bé d'Interès Cultural es farà per decret del Consell de la Generalitat, a proposta del conseller de Cultura, Educació i Esport, sense perjudi de les competències que l'article 6 de la Llei del Patrimoni Històric Espanyol reserva a l'administració general de l'Estat.

Per Resolució de 14 de juliol de 2004, la Direcció General de Patrimoni Cultural Valencià va acordar tindre per incoat l'expedient per a la declaració com Bé d'Interès Cultural del Conjunt Històric del Molinar d'Alcoi. L'esmentada resolució, amb els annexos, va ser comunicada a l'Ajuntament d'Alcoi i a la resta d'interessats, als qui es va concedir tràmit d'audiència, sense que es presentaren al·legacions a l'expedient.

Així mateix, mitjançant una resolució de 27 de gener de 2005, es va procedir a obrir un període d'informació pública pel terme d'un mes.

En compliment del que disposa l'article 27 de la Llei del Patrimoni Cultural Valencià, consten en l'expedient sengles informes favorables de la Universitat de València i del Consell Valencià de Cultura.

En virtut d'això i d'acord amb el que estableix la normativa a què es fa referència, a proposta del conseller de Cultura, Educació i Esport i amb la deliberació prèvia del Consell de la Generalitat, en la reunió del dia 3 de juny de 2005,

g) OTROS ASUNTOS**Conselleria de Cultura, Educación y Deporte**

DECRETO 105/2005, de 3 de junio, del Consell de la Generalitat, por el que se declara Bien de Interés Cultural, con la categoría de Conjunto Histórico, el denominado El Molinar de Alcoy. [2005/X6634]

El artículo 31.5 del Estatuto de Autonomía de la Comunidad Valenciana establece la competencia exclusiva de la Generalitat en materia de patrimonio histórico, artístico, monumental, arquitectónico, arqueológico y científico. Asimismo, el artículo 26.2 de la Ley del Patrimonio Cultural Valenciano dispone que la declaración de un Bien de Interés Cultural se hará mediante Decreto del Consell de la Generalitat, a propuesta del conseller de Cultura, Educación y Deporte, sin perjuicio de las competencias que el artículo 6 de la Ley del Patrimonio Histórico Español reserva a la administración General del Estado.

Por Resolución de 14 de julio de 2004, la Dirección General de Patrimonio Cultural Valenciano acordó tener por incoado el expediente para la declaración como Bien de Interés Cultural del Conjunto Histórico de El Molinar de Alcoy. Dicha Resolución, con sus anexos, fue comunicada al Ayuntamiento de Alcoy y demás interesados, a los que se concedió el trámite de audiencia, sin que se presentaran alegaciones al expediente.

Asimismo, mediante Resolución de 27 de enero de 2005, se procedió a abrir un periodo de información pública por el término de un mes.

En cumplimiento de lo dispuesto en el artículo 27 de la Ley del Patrimonio Cultural Valenciano, obran en el expediente sendos informes favorables de la Universitat de València y del Consell Valencià de Cultura.

En virtud de lo expuesto y de acuerdo con lo establecido en la normativa referenciada, a propuesta del conseller de Cultura, Educación y Deporte y previa deliberación del Consell de la Generalitat, en la reunión del día 3 de junio de 2005,

DECRETE

Article 1

Declarar Bé d'Interés Cultural, amb la categoria de Conjunt Històric, el denominat el Molinar d'Alcoi.

Article 2

L'àrea afectada per la declaració de Bé d'Interés Cultural del Conjunt Històric del Molinar d'Alcoi queda definida en els annexos que formen part del present decret. La documentació complementària consta en l'expedient corresponent.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera

Inscriure el Conjunt Històric del Molinar d'Alcoi, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, de la Generalitat, del Patrimoni Cultural Valencià, en la Secció Primera de l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià.

Segona

En virtut del que estableix l'article 28.2.e) de la Llei 4/1998, d'11 de juny, de la Generalitat, del Patrimoni Cultural Valencià, els béns de rellevància local mencionats en l'annex I del present decret hauran de ser inscrits en la Secció Segona de l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià.

DISPOSICIÓ FINAL

El present decret es publicarà en el *Boletín Oficial del Estado* i entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

València, 3 de juny de 2005

El president de la Generalitat,
FRANCISCO CAMPS ORTIZ

El conseller de Cultura, Educació i Esport,
ALEJANDRO FONT DE MORA TURÓN

ANNEX I

DADES SOBRE EL BÉ OBJECTE DE LA DECLARACIÓ

1. DENOMINACIÓ

Principal: el Molinar d'Alcoi.

2. LOCALITZACIÓ

- a) Comunitat Autònoma: Comunitat Valenciana.
- b) Província: Alacant.
- c) Municipi: Alcoi.

El paratge del Molinar es localitza a uns dos quilòmetres al sud de la ciutat d'Alcoi i a una altitud màxima de 570 metres sobre el nivell del mar. S'accedix al brollador i a la capçalera del barranc (primeres fàbriques) des de la carretera N-340, a l'altura de la Venta Saltera. La zona alta mitjana del conjunt fabril té comunicació amb el nucli urbà per una carretera que conflueix als carrers de la Carretera del Molinar, de Sant Vicent i de Sant Nicolau.

3. DELIMITACIÓ

– Límit nord: senda que discorre –d'oest a est– des del camí de les Solsides, a la vora d'una elevació (cota 611,14 m), fins al riu Molinar, passat el molí dels Arbres (actual Portamatic, SA); enllaça amb la vora superior del mur de sosteniment calcari denominat el Toscaret, situat al marge dret (cota 600 m, als voltants del Pago de l'Hostalet).

DECRETO

Artículo 1

Declarar Bien de Interés Cultural, con la categoría de Conjunto Histórico, el denominado El Molinar de Alcoy.

Artículo 2

El área afectada por la declaración de Bien de Interés Cultural del Conjunto Histórico de El Molinar de Alcoy queda definida en los anexos que forman parte del presente Decreto. La documentación complementaria obra en el expediente de su razón.

DISPOSICIONES ADICIONALES

Primera

El Conjunto Histórico de El Molinar de Alcoy, de conformidad con lo dispuesto en el artículo 29.1 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, de la Generalitat, del Patrimonio Cultural Valenciano, se inscribirá en la Sección Primera del Inventario General del Patrimonio Cultural Valenciano.

Segunda

En virtud de lo establecido en el artículo 28.2.e) de la Ley 4/1998, de 11 de junio, de la Generalitat, del Patrimonio Cultural Valenciano, los Bienes de Relevancia Local mencionados en el anexo I del presente Decreto deberán ser inscritos en la Sección Segunda del Inventario General del Patrimonio Cultural Valenciano.

DISPOSICIÓN FINAL

El presente Decreto se publicará en el *Boletín Oficial del Estado* y entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Valencia, 3 de junio de 2005

El presidente de la Generalitat,
FRANCISCO CAMPS ORTIZ

El conseller de Cultura, Educación y Deporte,
ALEJANDRO FONT DE MORA TURÓN

ANEXO I

DATOS SOBRE EL BIEN OBJETO DE LA DECLARACIÓN

1. DENOMINACIÓN

Principal: El Molinar de Alcoy.

2. LOCALIZACIÓN

- a) Comunidad Autónoma: Comunidad Valenciana.
- b) Provincia: Alicante.
- c) Municipio: Alcoy.

El Paraje de El Molinar se localiza a unos dos kilómetros al sur de la ciudad de Alcoy y a una altitud máxima de 570 metros sobre el nivel del mar. Se accede al manantial y a la cabecera del barranco (primeras fábricas) desde la carretera N-340, a la altura de la Venta Saltera. La zona alta media del conjunto fabril tiene comunicación con el casco urbano por una carretera que confluye a las calles Carretera del Molinar, de Sant Vicent i de Sant Nicolau.

3. DELIMITACIÓN

– Límite norte: sendero que discurre –de oeste a este– desde el camino de les Solsides, junto a una elevación (cota 611,14 m), hasta el río Molinar, pasado el Molí dels Arbres (actual Portamatic, SA.); enlaza con el borde superior del paredón calcáreo denominado El Toscaret, situado en la margen derecha (cota 600 m, en las inmediaciones del Pago de l'Hostalet).

– Límit est: des del Toscaret, segueix en direcció sud per la cota superior o vora del barranc (terrenys del Pago de l'Hostalet), fins a l'edificació Pago de Saragossa i segueix pel camí carreter que permet l'accés a la dita finca des de la carretera N-340.

– Límit sud: tram de la carretera N-340, des de la intersecció del camí carreter del Pago de Saragossa, en direcció a Alcoi, passant pel pont denominat d'Espinós, fins a l'inici de la carretera d'accés a les galeries de la conducció d'aigua potable del brollador del Molinar.

– Límit oest: inici de la carretera d'accés a les galeries de la conducció d'aigua potable del brollador del Molinar, segueix en direcció nord i recorre el camí de les Solsides fins a la seua unió amb la senda descrita en el límit nord (cota 611,14 metres).

4. DADES HISTORICOARTÍSTIQUES I DESCRIPCIÓ

El topònim Molinar, o riu dels Molins, indica l'existència d'antics molins fariners i batans, l'origen dels quals cal situar en el segle XV. El cabal permanent i l'existència de forts desnivells van afavorir-hi l'establiment d'indústries. L'aigua, com a font d'energia, condiciona l'emplaçament de la fàbrica al territori. L'energia hidràulica requereix una utilització de l'aigua racional i col·lectiva per mitjà d'una infraestructura compartida (séquia i canals).

La ciutat d'Alcoi ofereix un dels casos paradigmàtics del procés d'industrialització valenciana, els inicis del qual es remunten a la segona dècada del segle XIX, si bé la rellevància i precocitat de les activitats preindustrials –realitzades en batans de draps– es documenten de forma continuada des del segle XV.

Com a testimoni de la industrialització alcoiana, la ciutat compta amb exemples notables d'edificacions fabrils, des dels primitius molins paperers i batans localitzats a la vora dels rius Molinar i Barxell fins a grans fàbriques de manufactura combinada que es comencen a edificar en les primeres dècades del segle XX, en les quals es realitzava la totalitat del procés tèxtil.

La localització de les antigues edificacions industrials va estar afavorida i condicionada per l'existència de xicotets cursos d'aigua que creuen el terme d'Alcoi, sent el riu Barxell o Riquer el punt triat per a l'establiment de molins paperers —en el seu curs alt— i tintoreriers per a llanes —en el curs baix— localitzats ja prop de la seua unió amb el riu Molinar, escenari que va tindre des d'antany una extraordinària activitat manufacturera en els processos tèxtils i paperers.

La majoria dels edificis fabrils que s'han conservat fins als nostres dies mostren uns patrons constructius de característiques semblants. Es pot parlar d'una tipologia general: voltes en la planta baixa o semisoterrani, pilars de carreus o rajoles en la planta primera i planta superior diàfana que deixa veure les cintres articulades que sustenten la coberta.

Les xemeneies s'incorporen als edificis gradualment, a partir de l'últim terç del segle XIX. La primera caldera i xemenera es va instal·lar l'any 1832 en un dels edificis industrials de les Cinc Moles o la Riba, localitzat al curs mitjà del Molinar.

Junt amb l'ús de l'energia hidràulica, es van anar incorporant unes altres fonts d'energia: els motors de vapor i els de gas pobre, turbines hidràuliques i, a partir dels inicis del segle XX, s'hi va incorporar l'energia elèctrica. No obstant això, algunes rodes hidràuliques no van deixar d'utilitzar-se ni tan sols en els anys 1960.

L'any 1960 hi havia 56 concessions d'aigua en els vint edificis del Molinar. És també a partir dels anys 60 quan ja no és rendible la ubicació de moltes d'estes fàbriques, per les dificultats dels accessos i comunicacions. Comencen a sorgir nous assentaments industrials, millor ubicats i pròxims a la població, o al mateix interior i a la vora de les vies de comunicació, que ja no necessiten l'energia hidràulica.

En l'actualitat perdura tota l'estructura que conformava este enclavament industrial que es va adaptar amb gran habilitat a l'orografia per a permetre la utilització de l'energia hidràulica d'una forma racional.

5. IMMOBLES HISTÓRICS DEL CONJUNT

5.1. Element número 1: font del Molinar

Localització: inici del barranc de la Batalla.

– Límite este: desde El Toscaret, sigue en dirección sur por la cota superior o borde del barranco (terrenos del Pago de l'Hostalet), hasta la edificación Pago de Saragossa y sigue por el camino carretero que permite el acceso a dicha finca desde la carretera N-340.

– Límite sur: tramo de la carretera N-340, desde la intersección del camino carretero del Pago de Saragossa, en dirección a Alcoi, pasando por el puente denominado de Espinós, hasta el inicio de la carretera de acceso a las galerías de la conducción de agua potable del manantial de El Molinar.

– Límite oeste: inicio de la carretera de acceso a las galerías de la conducción de agua potable del manantial de El Molinar, sigue en dirección norte y recorre el camino de les Solsides hasta su unión con el sendero descrito en el linde norte (cota 611,14 m).

4. DATOS HISTÓRICO-ARTÍSTICOS Y DESCRIPCIÓN

El topónimo Molinar, o Riu dels Molins, indica la existencia de antiguos molinos harineros y batanes, cuyo origen hay que situarlo en el siglo XV. El caudal permanente y la existencia de fuertes desniveles favorecieron el establecimiento de industrias. El agua, como fuente de energía, condiciona el emplazamiento de la fábrica en el territorio. La energía hidràulica requiere una utilización del agua racional y colectiva mediante una infraestructura compartida (acequias y canales).

La ciudad de Alcoi ofrece uno de los casos paradigmáticos del proceso de industrialización valenciana, cuyos inicios se remontan a la segunda dècada del siglo XIX, si bien la relevancia y precocidad de las actividades preindustriales –realizadas en batanes de paños– se documentan de forma continuada desde el siglo XV.

Como testimonio de la industrialización alcoyana, la ciudad cuenta con ejemplos notables de edificaciones fabriles, desde los primitivos molinos papeleros y batanes localizados a orillas de los rios Molinar y Barxell, hasta grandes fábricas de manufactura combinada que se empiezan a edificar en las primeras dècadas del siglo XX, y en las que se realizaba la totalidad del proceso textil.

La localización de las antiguas edificaciones industriales estuvo favorecida y condicionada por la existencia de pequeños cursos de agua que cruzan el término de Alcoi, siendo el río Barxell o Riquer el punto escogido para el establecimiento de molinos papeleros, en su curso alto, y tintes para lanas, en su curso bajo, localizados ya cerca de su unión con el río Molinar, escenario que desde antaño observó una extraordinaria actividad manufacturera en los procesos textiles y papeleros.

La mayoría de los edificios fabriles que se han conservado hasta nuestros días muestran unos patrones constructivos de características similares. Se puede hablar de una tipología: bóvedas en la planta baja o semisótano, pilares de sillares o ladrillos en la planta primera, y planta superior diáfana que deja ver las cerchas articuladas que sustentan la cubierta.

Las chimeneas se incorporan a los edificios paulatinamente, a partir del último tercio del siglo XIX. La primera caldera y chimenea se instaló en el año 1832 en uno de los edificios industriales de las Cinco Muelas o La Riba, localizado en el curso medio de El Molinar.

Junto con el empleo de la energía hidràulica, se fueron incorporando otras fuentes de energía: los motores de vapor y los de gas pobre, turbinas hidràulicas y, a partir de los inicios del siglo XX, se incorpora la energía elèctrica. No obstante, algunas ruedas hidràulicas no dejaron de utilizarse incluso en los años 1960.

En el año 1960 existían 56 concesiones de agua en los 20 edificios de El Molinar. Es también a partir de los años 60 cuando ya no es rentable la ubicación de muchas de estas fábricas, por las dificultades de los accesos y comunicaciones. Empiezan a surgir nuevos asentamientos industriales, mejor ubicados y pròximos a la población, o en su interior y junto a las vías de comunicación, que ya no precisan de la energía hidràulica.

En la actualidad perdura toda la estructura que conformava este enclave industrial que se adaptó con gran habilidad a la orografía permitiendo la utilización de la energía hidràulica de una forma racional.

5. INMUEBLES HISTÓRICOS DEL CONJUNTO

5.1. Elemento número 1: Font del Molinar

Localización: inicio del barranco de la Batalla.

Data de construcció: 1912.

Autor: Josep Abad i Carbonell.

Es tracta d'un edifici que consta d'una cúpula i un cupulí adornat amb franges de colors vius en què predominen l'ocre i el blau. El cupulí es tanca amb una volta i, a més, hi ha finestres que formen arcs de mig punt.

Rodeja l'edifici una tàpia octogonal, que consta d'una porta per a accedir a l'interior del brollador. Esta porta és de mig punt. La pedra de la tàpia és de carreus.

Els antecedents de l'edifici, construït en 1912, es remunten a 1540, quan es van canalitzar els aigües del riu Molinar per obra de Melcior Llopis i, posteriorment, en 1780, se'n va construir una altre prop d'allí que també era octogonal.

5.2. Element número 2: xarxa hidràulica

Les aigües del riu Molinar sorgixen a la superfície a través d'un llit de graves, amb un cabal aproximat de 300 litres per segon. La formació geològica configura en este punt una falla farcida d'argila, a manera de dic, que constituïx el nivell freàtic que dona origen a la surgència, i capta aigües subterrànies de la conca alta.

La font del Molinar ha abastit d'aigua la població d'Alcoi des de l'any 1421. La primera conducció es realitzava per mitjà d'una séquia descoberta i, en 1848, es va edificar un partidor d'aigües per a la distribució del cabal. L'aigua destinada a la indústria (6/9 parts) circulava per un canal inicialment a cel obert i posteriorment subterrani, i era utilitzada per a moure les rodes hidràuliques dels artefactes. Una de les obres de major presència en este primer tram del riu Molinar és un imponent mur de carreus de 20 metres d'alçada, que va ser realitzat per a consolidar les vessants on s'assenten els edificis que ocupen encara l'àrea de l'antic molí del Ferro.

Des d'este punt, l'aigua era conduïda per mitjà d'una séquia o canal successivament a les rodes dels molins que es troben en este marge esquerre.

Cal entendre com a part d'esta xarxa les restes físiques i traces de les conduccions d'alimentació i evacuació vinculats al sistema fabril en el seu conjunt.

5.3. Element número 3: molí nou del Ferro

Localització: marge esquerre del riu Molinar.

Data de construcció: finals del segle XVIII.

Conjunt de dos naus amb planta baixa i tres pisos, amb 5 i 9 obertures en els pisos superiors. Està tot construït amb carreus i maçoneria, amb reforços en els cantons. Té vivenda i una horta a la vora del riu Molinar. L'estructura interior era totalment de fusta amb una ximenera adossada a la cara oest, de fust quadrangular, rematada per doble capitell, que va quedar molt afectat per un incendi recent.

L'energia que utilitzava era la hidràulica. Esta va ser la primera fàbrica que va rebre l'aigua del Molinar.

5.4. Element número 4: molí del Ferro

Localització: marge esquerre del riu Molinar.

Data de construcció: 1779.

Molí paperer edificat sobre les restes d'un altre més antic del mateix nom. Amb les transformacions va passar de tindre tres piles a quatre. Com era habitual a les fàbriques del Molinar, s'alternava la fabricació de paper amb la de tèxtil.

5.5. Element número 5: els Solers

Localització: marge esquerre del riu Molinar.

Data de construcció: principis del s.XIX.

Consta de tres naus d'amplitud i set de profunditat en el pis semi-soterrani i deu en el principal i el segon. Les quatre últimes naus d'esta segona planta tenen un pis més amb coberta ordinària i les sis restants amb tota l'amplitud de l'edifici amb galeries subterrànies de ferro i fusta.

Forma part del conjunt denominat "fàbriques de la primera aigua". En un principi, es va destinar a la fabricació de paper i, més tard, es va transformar en una fàbrica de filar i cardar llanes.

5.6. Element número 6: molí de Tort o molí de la Figuera

Localització: marge esquerre del riu Molinar.

Data de construcció: es té notícies que abans de 1842 funcionava com a batà.

Fecha de construcción: 1912.

Autor: Josep Abad i Carbonell.

Se trata de un edificio que consta de una cúpula y un cupulín adornado con franjas de vivos colores en los que predominan el ocre y el azul. El cupulín se cierra con una bóveda y además se encuentran ventanas formando arcos de medio punto.

Rodea el edificio una tapia octogonal que consta de una puerta para acceder al interior del manantial. Esta puerta es de medio punto. La piedra de la tapia aparece formando sillera.

Los antecedentes del edificio, que se construyó en 1912, se remontan a 1540, en que se canalizaron los aguas del río Molinar por obra de Melchor Llopis y posteriormente, en 1780, se realizó otra cerca que también era octogonal.

5.2. Elemento número 2: red hidràulica

Las aguas del río Molinar surgen a la superficie a través de un lecho de gravas, con un caudal aproximado de 300 litros/segundo. La formación geológica configura en este punto una falla rellena de arcilla, a modo de dique, que constituye el nivel freático que da origen a la surgencia, captando aguas subterráneas de la cuenca alta.

La fuente de El Molinar ha abastecido de agua a la población de Alcoy desde el año 1421. La primera conducción se realizaba por medio de una acequia descubierta, y en 1848 se edificó un partidor de aguas para la distribución del caudal. El agua destinada a la industria (6/9 partes) circulaba por un canal inicialmente a cielo abierto, posteriormente subterráneo, siendo utilizada para mover las ruedas hidráulicas de los artefactos. Una de las obras de mayor presencia en este primer tramo del río Molinar es un imponente muro de sillar de 20 metros de altura, que fue realizado para consolidar las laderas donde se asientan los edificios que ocupan todavía el área del antiguo Molí del Ferro.

Desde este punto, el agua era conducida mediante una acequia o canal sucesivamente a las ruedas de los molinos que se encuentran en esta margen izquierda.

Cabe entender como parte de esta red los restos físicos y trazas de las conducciones de alimentación y evacuación vinculados al sistema fabril en su conjunto.

5.3. Elemento número 3: Molí Nou del Ferro

Localización: margen izquierda del río Molinar.

Fecha de construcción: finales del siglo XVIII.

Conjunto de dos naves con planta baja y tres pisos altura, con 5 y 9 vanos en los pisos superiores. Está todo el construido con sillares y mampostería, con refuerzos en las esquinas. Tiene vivienda y huerta sobre el margen del río Molinar. Su estructura interior era totalmente de madera con una chimenea adosada a la cara oeste, de fuste cuadrangular, rematada por doble capitel, muy afectado por un incendio de fecha reciente.

La energía utilizada era la hidràulica, era la primera fàbrica que recibe el agua de El Molinar.

5.4. Elemento número 4: Molí del Ferro

Localización: margen izquierda del río Molinar.

Fecha de construcción: 1779.

Molino papelero edificado sobre los restos de otro más antiguo, también del mismo nombre. Con las transformaciones pasa de tener de 3 a 4 pilas. Como era habitual en las fábricas de El Molinar, se simultaneaba la fabricación de papel con la textil.

5.5. Elemento número 5: els Solers

Localización: margen izquierda del río Molinar.

Fecha de construcción: principios del siglo XIX.

Consta de 3 naves de amplitud y 7 de profundidad en el piso semi-sótano y 10 en el principal y el segundo, las cuatro últimas naves de esta segunda planta tienen un piso más con cubierta ordinaria y las seis restantes con toda la amplitud del edificio con cimbres de hierro y madera.

Forma parte del conjunto denominado "fàbriques de la primera aigua". En un principio se destinó a la fabricación de papel, transformándose más tarde en una fàbrica de hilar y cardar llanas.

5.6. Elemento número 6: Molí de Tort / Molí de la Figuera

Localización: margen izquierda del río Molinar.

Fecha de construcción: se tiene noticias de que antes de 1842 funcionaba como batán.

Està annex a l'edifici del molí de la Figuera, amb el qual compartix el sistema d'alimentació, partició i regulació del cabal de les aigües i al qual està unit per un llenç de paret per la cara est.

Consta de semisoterrani voltat i tres pisos, i l'edifici i els annexos ocupen 1.600 metres quadrats de superfície. La xemenera adossada a la cara sud és de forma quadrangular, rematada per un capitell i construïda amb rajola.

5.7. Element número 7: batà de Silvestre

Localització: marge esquerre del riu Molinar.

Data de construcció: s. XIX.

De planta rectangular de dos crugies amb tancaments de fàbrica de carreus de pedra tosca. Consta de planta baixa i dos pisos. Forma una unitat amb el molí de Tort, amb el qual compartix el sistema d'alimentació, partició i regulació del cabal de les aigües, i empra la mateixa roda hidràulica que movia els arbres de transmissió.

5.8. Element número 8: batà de Pastor

Localització: marge esquerre del riu Molinar.

Data de construcció: segle XIX.

Restes d'un edifici destinat a la indústria tèxtil, que en l'actualitat és testimoni i marca les dimensions de l'antic assentament.

5.9. Element número 9: Borrera de Sanus

Localització: marge esquerre del riu Molinar.

Data de construcció: s. XIX.

Restes d'un edifici que tenia planta octogonal i forma basilical amb tres naus laterals i sis longitudinals. La primera planta era en semisoterrani amb voltes d'arestes menys l'última crugia. La xemenera s'adossa al mur longitudinal, i la seua silueta es vincula a l'edifici com a forma representativa d'este.

5.10. Element número 10: màquina de Graus

Localització: marge esquerre del riu Molinar.

Data de construcció: s. XIX.

Restes d'una edificació d'activitat tèxtil, que en l'actualitat és testimoni i marca les dimensions de l'antic assentament.

5.11. Element número 11: ermita de la Mare de Déu del Pilar

Localització: marge esquerre del riu Molinar.

Data de construcció: 1840.

La primitiva ermita, construïda en 1769 pels fabricants de paper i batans del riu Molinar, es localitzava al marge dret, enfront de l'actual ermita. En la majoria dels edificis industrials de la conca del Molinar es té documentada l'existència d'una imatge de la Mare de Déu del Pilar, reproduïda sobre taulellets i generalment entronitzada en una fornícula, que se situa sobre la porta principal de la fàbrica.

L'edifici –en estat de ruïna molt avançat– consta d'una nau de planta rectangular, teulada de dos vessants i una espadanya en la part posterior; fatxada principal amb pilastres i motlures (d'algeps) d'estil neoclàssic i una xicoteta fornícula a la zona central superior. A l'interior s'identifiquen restes de la decoració pintada d'un dosser que emmarca la fornícula per a entronitzar una marededéu del Pilar sobre l'altar. S'hi veuen les restes d'un xicotet púlpit.

5.12. Element número 12: fàbrica El Xurro

Localització: marge esquerre del riu Molinar.

Data de construcció: finals segle XIX.

L'edifici arranca del llit del riu, que defineix i limita la fatxada de tres ordes verticals d'obertures. El primer, format per obertures de mig punt que coincidixen amb les voltes del soterrani. El segon intercala un buit en cada obertura, i el tercer s'identifica amb les terrasses de la zona. A causa de la seua particular ubicació, la planta està adaptada al terreny, amb la qual cosa resulta un edifici de tipologia indeterminada que segueix la revolta descrita pel riu.

5.13. Element número 13: Borrera d'Espí

Localització: marge esquerre del riu Molinar.

Data de construcció: anterior a 1776.

Edifici de planta lineal de tres crugies amb dos nivells, el primer dels quals sobre voltes d'aresta i la teulada de dos vessants, amb una àrea coberta de 342 metres quadrats.

Construïda amb carreus, en la fatxada sud s'afeg un porxe amb pilars de rajola.

6. Normativa de protecció del conjunt històric

Està anexo al edificio del Molí de la Figuera, con el que comparte el sistema de alimentación, partición y regulación del caudal de las aguas y al que está unido por un lienzo de pared por la cara este.

Consta de semisótano abovedado y tres pisos, ocupando el edificio y los anexos 1.600 metros cuadrados de superficie. La chimenea adosada a la cara sur es de forma cuadrangular, rematada por un capitel y construida con ladrillo.

5.7. Elemento número 7: Batà de Silvestre

Localización: margen izquierda del río Molinar.

Fecha de construcción: siglo XIX.

De planta rectangular de dos crujías con cierres de fábrica sillar de piedra tosca. Consta de planta baja y dos alturas. Forma unidad con el Molí de Tort, con el que comparte el sistema de alimentación, partición y regulación del caudal de las aguas, empleando la misma rueda hidràulica que movía los árboles de transmisión.

5.8. Elemento número 8: Batà de Pastor

Localización: margen izquierda del río Molinar.

Fecha de construcción: siglo XIX.

Restos de un edificio destinado a la industria textil, que en la actualidad testimonia y dimensiona el antiguo asentamiento.

5.9. Elemento número 9: Borrera de Sanus

Localización: margen izquierda del río Molinar.

Fecha de construcción: siglo XIX.

Restos de un edificio que tenía planta octogonal y forma basilical con tres naves laterales y seis longitudinales. La primera planta era en semisótano con bóvedas de aristas menos la última crujía. La chimenea se adosa al muro longitudinal, vinculándose su silueta al edificio como forma representativa de éste.

5.10. Elemento número 10: Màquina de Graus

Localización: margen izquierda del río Molinar.

Fecha de construcción: siglo XIX.

Restos de una edificación de actividad textil, que en la actualidad testimonia y dimensiona el antiguo asentamiento.

5.11. Elemento número 11: Ermita de Nuestra Señora del Pilar

Localización: margen izquierda del río Molinar.

Fecha de construcción: 1840.

La primitiva ermita, construida en 1769 por los fabricantes de papel y batanes del río Molinar, se localizaba en la margen derecha, frente a la actual ermita. En la mayoría de los edificios industriales de la cuenca de El Molinar se tiene documentada la existencia de una imagen de la Virgen del Pilar, reproducida sobre azulejos y generalmente entronizada en una hornacina, que se sitúa sobre la puerta principal de la fàbrica.

El edificio –en estado de ruina muy avanzado– consta de una nave de planta rectangular, cubierta de teja a dos aguas y con una espadanya en la parte posterior; fachada principal con pilastras y molduras (de yeso) de estilo neoclásico y una pequeña hornacina en la zona central superior. En el interior se identifican restos de la decoración pintada de un dosel que emmarca la hornacina para entronizar una imagen de la Virgen del Pilar, que se situaría sobre el altar. Se advierten los restos de un pequeño púlpito.

5.12. Elemento número 12: Fàbrica El Xurro

Localización: margen izquierda del río Molinar.

Fecha de construcción: finales siglo XIX.

El edificio arranca del lecho del río, que define y limita la fachada de tres ordenes verticales de vanos. El primero formado por vanos de medio punto que coinciden con las bóvedas del sótano. El segundo intercala un hueco en cada vano y el tercero se identifica con las terrazas de la zona. Debido a su particular ubicación, su planta está adaptada al terreno, resultando un edificio de tipologia indeterminada que sigue la curva descrita por el río.

5.13. Elemento número 13: Borrera d'Espí

Localización: margen izquierda del río Molinar.

Fecha de construcción: anterior a 1776.

Edificio de planta lineal de tres crujías con dos niveles, el primero sobre bóvedas de arista y la cubierta a dos aguas, con un área de cubierta de 342 metros cuadrados.

Construida con piedra de sillar, en la fachada sur se añade un porche con pilares de ladrillo.

6. Normativa de protección del conjunto històric

Article 1

Fins que no siga aprovat el preceptiu Pla Especial de Protecció i a fi de preservar el paisatge històric del Conjunt, no s'autoritzarà cap transformació del terreny, ni cap edificació per a qualsevol ús, senyalitzacions de tipus publicitari o tala d'arbres sense l'autorització expressa de l'organisme competent en matèria de medi ambient i de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, ni l'abocament de residus.

S'ha de fomentar la repoblació forestal amb varietats autòctones pròpies de l'ecosistema protegit.

Article 2

Els usos permesos seran tots els històricament associats al lloc i els que siguen compatibles amb la posada en valor i gaudi patrimonial del Conjunt i que contribuïsqen a la consecució d'estos fins.

Article 3

Els immobles històrics del Conjunt tindran la consideració de béns de rellevància local i s'inclouran en el catàleg urbanístic municipal. Pel seu alt valor ambiental i testimonial d'unes particulars tipologies que el caracteritzen, no podran ser demolits, i se n'ha de restaurar el caràcter originari. No obstant això, el planejament especial a què es referix l'article 1 de la normativa present, en atenció a estos criteris, determinarà amb detall els valors particulars de cada immoble i l'abast de les intervencions permissibles.

Article 4

El que no es regula en esta normativa es precisarà en l'autorització prèvia a què fa referència l'article 35 de la Llei 4/1998 d'11 de juny, de la Generalitat, del Patrimoni Cultural Valencià; la dita autorització s'adequarà als criteris generals previstos en l'article 39 de l'esmentada llei i en esta normativa.

Article 5

Totes les intervencions sobre els immobles històrics del Conjunt han de recollir les cauteles arqueològiques previstes en l'article 62 de la Llei del Patrimoni Cultural Valencià. En qualsevol cas, les actuacions arqueològiques han de ser autoritzades per la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, d'acord amb l'article 60 d'esta llei.

Article 6

La contravenció del que preveu la present normativa determinarà la responsabilitat dels seus causants en els termes establits en la Llei del Patrimoni Cultural Valencià i la resta de lleis que s'apliquen.

Artículo 1

En tanto en cuanto no sea aprobado el preceptivo Plan Especial de protección y a fin de preservar el paisaje histórico del Conjunto, no se autorizará transformación del terreno, ni edificación alguna para cualquier uso, señalizaciones de tipo publicitario y tala de árboles sin la autorización expresa del organismo competente en materia de medio ambiente y de la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte, ni el vertido de residuos.

Se deberá fomentar la repoblación forestal con variedades autóctonas propias del ecosistema protegido.

Artículo 2

Los usos permitidos serán todos los históricamente asociados al lugar y los que sean compatibles con la puesta en valor y disfrute patrimonial del Conjunto y contribuyan a la consecución de estos fines.

Artículo 3

Los inmuebles históricos del Conjunto tendrán la consideración de Bienes de Relevancia Local y se incluirán en el Catálogo Urbanístico Municipal. Por su alto valor ambiental y testimonial de unas particulares tipologías que caracterizan el mismo, no podrán ser demolidos, debiendo restaurarse su carácter originario. Sin embargo, el planeamiento especial al que se refiere el artículo 1 de la presente normativa, en atención a dichos criterios, determinará con detalle los valores particulares de cada inmueble y el alcance de las intervenciones permisibles.

Artículo 4

Lo no regulado en esta normativa se precisará en la autorización previa a que hace referencia el artículo 35 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, de la Generalitat, del Patrimonio Cultural Valenciano; dicha autorización se adecuará a los criterios generales previstos en el artículo 39 de la citada Ley y en esta normativa.

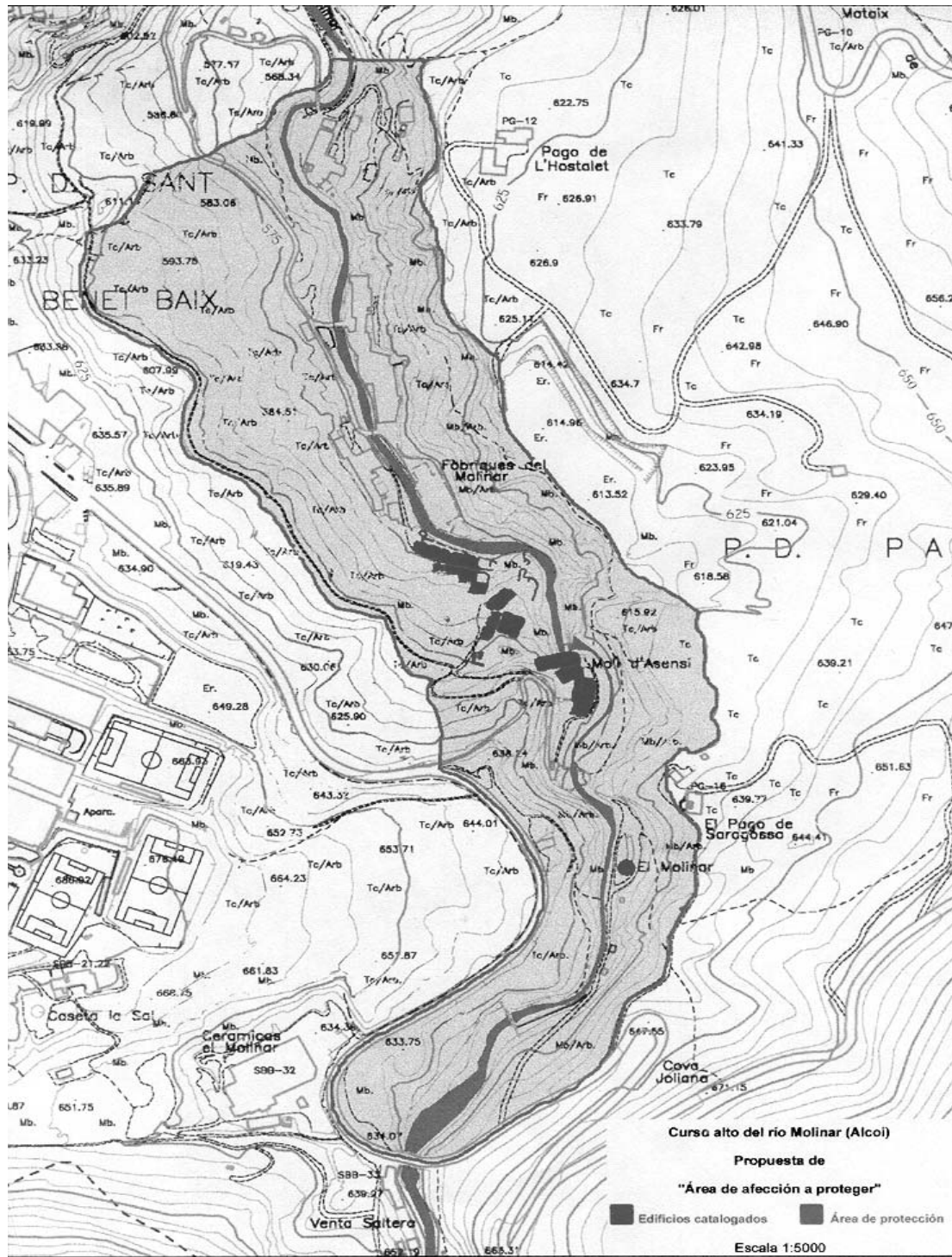
Artículo 5

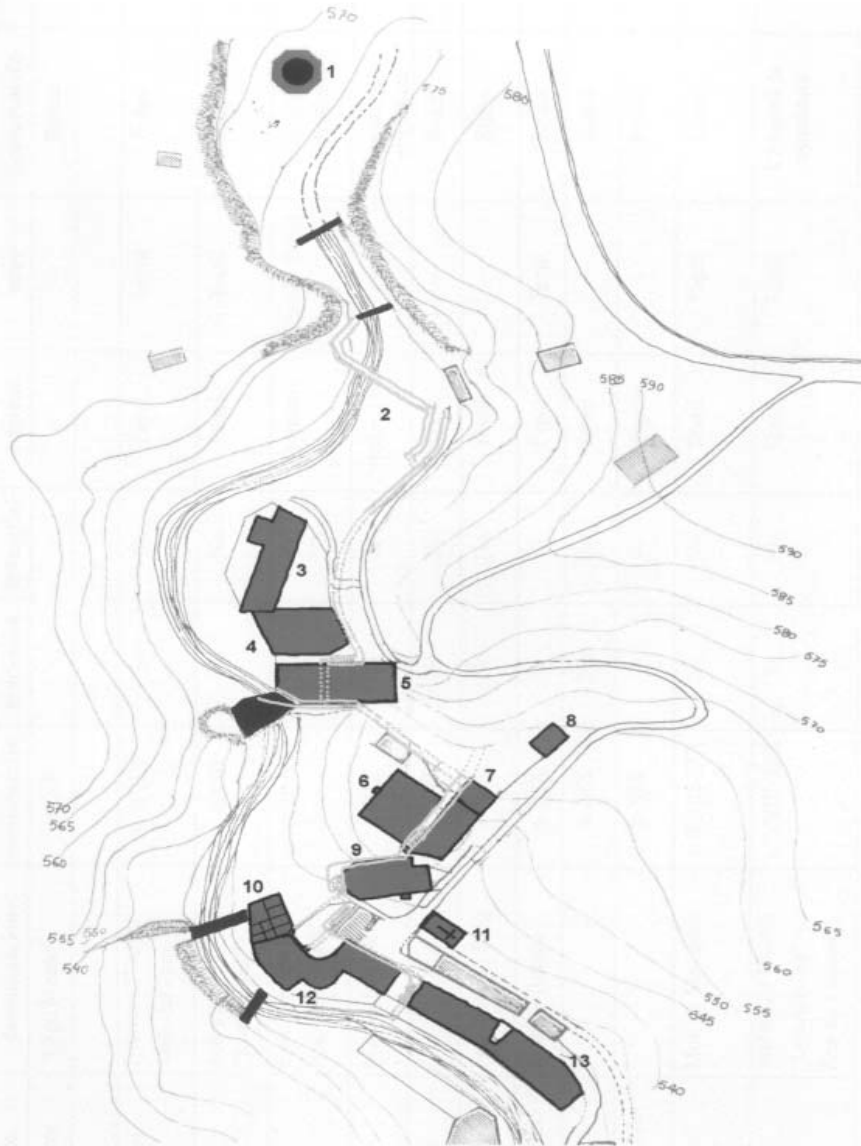
Todas las intervenciones sobre los inmuebles históricos del Conjunto deben contemplar las cauteles arqueológicas previstas en el artículo 62 de la Ley del Patrimonio Cultural Valenciano. En cualquier caso, las actuaciones arqueológicas deberán ser autorizadas por la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte, de acuerdo con el artículo 60 de la misma Ley.

Artículo 6

La contravención de lo previsto en la presente normativa determinará la responsabilidad de sus causantes en los términos establecidos en la Ley del Patrimonio Cultural Valenciano y demás Leyes que sean de aplicación.

ANEXO II / ANNEX II
DOCUMENTACIÓN GRÁFICA / DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

EDIFICIOS INDUSTRIALES EN EL CURSO ALTO DEL RIO MOLINAR